

OPINJONIJIET

IL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW

IL-560 SESSJONI PLENARJA TAL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW (JDE) -
INTERACTIO, 27.4.2021–28.4.2021

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar “Il-professjonijiet liberi 4.0”

[Opinjoni fuq inizzjattiva proprja]

(2021/C 286/03)

Relatur: **Rudolf KOLBE**

Deċiżjoni tal-Assemblea Plenarja	20.2.2020
Baži legali	Artikolu 32 tar-Regoli ta' Proċedura Opinjoni fuq inizzjattiva proprja
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni għas-Suq Uniku, il-Produzzjoni u l-Konsum
Adottata fis-sezzjoni	31.3.2021
Adottata fil-plenarja	27.4.2021
Sessjoni plenarja Nru	560
Riżultat tal-votazzjoni (favur/kontra/astensjonijiet)	233/0/3

1. Konkluzjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1. Il-professjonijiet liberi diġà qed jużaw b'suċċess fuq skala kbira applikazzjonijiet ibbażati fuq l-intelligenza diġitali u artifiċjali għall-benefiċċju tal-klijenti tagħhom u – fis-settur tal-inġinerija, pereżempju – qed jaqdu rwol ewlieni fl-iżvilupp teknoloġiku tagħhom. Fil-futur, dawn għandhom ikunu involuti dejjem aktar fl-iżvilupp u l-validazzjoni sabiex jiżguraw l-applikabbiltà Prattika u l-effettività tal-applikazzjonijiet.

1.2. L-applikazzjonijiet diġitali ma għandhomx jitqiesu bhala kompetizzjoni jew bhala sostitut għas-servizzi tal-professjonijiet liberi. Pjuttost, dawn huma għodod li llum il-ġurnata jtejbu u jespandu l-provvista tas-servizzi tal-professjonijiet liberi.

1.3. Fl-interess tal-klijenti, il-pazjenti u x-xerrejja tagħhom, il-professjonijiet liberi għandhom ikunu kapaci jirrikonoxxu u jivvalutaw il-perikli li jirriżultaw mill-użu tat-teknoloġiji diġitali. Dan jirriżulta mill-aspett partikolari tal-fiduċja li jikkarakterizza r-relazzjoni u li se jibqa' element ewlieni fil-każ tal-mezzi tad-distribuzzjoni diġitali.

1.4. B'rabta mal-applikazzjonijiet diġitali, il-pazjenti, il-klijenti u x-xerrejja għandu jkollhom fiduċja fil-fatt li s-servizzi professjonali huma pprovduti b'mod indipendenti minn baži professjonali u indipendentement mill-interessi esterni. Regolamenti professjonali adegwati adattati għall-iżviluppi diġitali huma prerekwizit importanti f'dan ir-rigward.

1.5. Il-professjonijiet liberi għandhom jiżguraw b'mod konsistenti l-protezzjoni tad-data u jiddefenduha kontra partijiet terzi. Sabiex jiġi evitat l-użu hażin tad-data, jenhtiegu infrastrutturi diġitali siguri fl-UE.

1.6. Il-professjonijiet liberi għandhom jaġġornaw il-kontenut tat-taħriġ u l-edukazzjoni kontinwa sabiex jiżguraw li l-hiliet tagħhom fil-qasam tal-IT u tad-digitalizzazzjoni u dawk tal-impjegati tagħhom ikunu tal-ogħla kwalità possibbli. L-UE qed tintalab tappoġġja dawn il-proċessi bi programmi ta' finanzjament xierqa.

1.7. Il-professjonijiet liberi għandhom jadattaw l-awto-regolamentazzjoni tagħhom għall-iżviluppi diġitali u jikkontribwixxu b'mod attiv għat-tiswir tal-proċess. Dan jista' jwassal għall-htieġa li l-kodiċi ta' etika professjonali jiġi estiż.

1.8. L-emergenza ta' professjonijiet liberi godda li saru possibbli bis-saħħa tad-digitalizzazzjoni għandha tiġi promossa abbażi tal-kriterji u l-prinċipji stabbiliti fil-Manifest ta' Ruma.

2. Il-COVID-19 u l-professjonijiet liberi

2.1. Il-pandemija skattat ukoll proċess ta' digitalizzazzjoni kbir hafna fil-professjonijiet liberi. Minhabba l-htieġa akbar ta' servizzi professjonali u r-restrizzjonijiet relatati mal-pandemija, is-servizzi diġitali kellhom jiġu estiżi b'mod sinifikanti. Il-kriżi harġet fid-dieher kemm is-soċjetà tagħna tiddependi mill-għarfien espert professjonali eċċellenti tal-professjonijiet liberi essenzjali. Bħala msieħba importanti tal-gvernijiet fl-indirizzar tal-kriżijiet u s-salvagwardja tal-htigijiet bażiċi tal-popolazzjoni, il-professjonijiet liberi għandhom ikunu integrati ahjar fis-sistemi tal-imsieħba soċjali fil-futur u s-servizzi tagħhom għandhom jiġu żgurati permezz ta' regolamenti professjonali adegwati li jkunu adattati għall-iżviluppi diġitali. Il-fatt li bosta persuni li jaħdmu għal rashom u membri tal-professjonijiet liberi ma kellhom l-ebda aċċess jew kellhom aċċess insuffiċjenti għall-għajjnuna mill-Istat matul il-pandemija għandu jitqies b'mod kritiku.

2.2. Id-digitalizzazzjoni b'saħħitha tas-servizzi professjonali jista' jkollha effetti dejjiema fuq kura mtejba, anke f'reġjuni remoti. Għandu jiġi żgurat li d-distakk bejn iż-żoni urbani u rurali fir-rigward tal-Internet broadband veloċi, li għadu kbir hafna, jitnaqqas malajr kemm jista' jkun u li s-servizzi diġitalizzati jkunu aċċessibbli b'mod ugwali għan-nies mir-reġjuni kollha. Matul il-kriżi, il-professjonijiet liberi investew fid-digitalizzazzjoni u l-protezzjoni tad-data sabiex iwettqu l-kompitu tagħhom bħala fornitur tas-servizz orjentat lejn il-ġid komuni f'pożizzjonijiet soċjali ewlenin. Għalhekk huwa importanti li l-professjonijiet liberi jitqiesu b'mod esplicitu bħala grupp sistemikament importanti fil-miżuri kollha biex terġa' titqajjem l-ekonomija.

3. Il-Manifest ta' Ruma – Definizzjoni tal-professjonijiet liberi

3.1. Il-professjonijiet liberi jaqdu rwol kruċjali fl-iżvilupp ekonomiku u soċjali tal-UE. Dawn huma parti mill-firxa wiesgħa ta' professjonijiet regolati, li jrid ikollhom kwalifiki speċifiċi u jirrapprezentaw 22 % tal-haddiema kollha fl-Ewropa. Fl-2013, aktar minn 10 % tal-valur miżjud gross fl-UE ġie mis-settur tal-professjonijiet liberi. Il-kriżi tal-COVID-19 harġet fid-dieher id-dipendenza eżistenzjali tas-soċjetà tagħna fuq servizzi bi kwalifiki għolja pprovduti mill-professjonijiet liberi. Bħala impjegaturi u negozji reżiljenti, il-professjonijiet liberi joffru potenzjal sinifikanti ta' impjeg. Huma jwettqu wkoll kompiti importanti ta' interess ġenerali. Is-servizzi li jipprovdu għandhom rabta mill-qrib mal-htigijiet bażiċi tal-individwi, bħal dawk relatati mal-hajja, ix-xogħol, is-saħħa, is-sikurezza jew il-beni proprji. F'dan il-kuntest, huwa importanti li l-aċċess demokratiku għas-servizzi tal-professjonijiet liberi jkun garantit, pereżempju, fil-qasam mediku, fil-kuntest tas-sistemi tas-sigurtà soċjali jew, fil-qasam legali, permezz tal-għajjnuna legali. Ir-rakkomandazzjonijiet dwar it-tariffi jew il-limiti massimi tal-ispejjeż huma maħsuba biex iħarsu lil dawk li jużaw is-servizzi tal-professjonijiet liberi u li, minhabba n-nuqqas ta' simetrija tal-informazzjoni eżistenti, jiddependu fuq l-istabbiliment ta' dawn il-parametri.

3.2. Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew indirizza ripetutament il-professjonijiet liberi u fl-2014 ikkummissjona studju komprensiv bit-titolu "The State of Liberal Professions Concerning their Functions and Relevance to European Civil Society" ⁽¹⁾ (Is-sitwazzjoni tal-professjonijiet liberi dwar il-funzjonijiet u l-importanza tagħhom għas-soċjetà ċivili Ewropea). Matul dan ix-xogħol, irriżulta li s-sissa għad ma hemm l-ebda fehim ġeneralment vinkolanti jew definizzjoni ġeneralment applikabbli ta' professjonijiet liberi fil-livell tal-UE.

3.3. Għalhekk, sabiex jiġi ddefinit il-kunċett ta' professjonijiet liberi, f'Diċembru 2017 il-KESE adotta l-Manifest ta' Ruma. F'dan ir-rigward, setgħet issir referenza għall-hidma preparatorja ta' organizzazzjonijiet umbrella Ewropej individwali li jaħdmu fil-qasam tal-professjonijiet liberi, li flimkien kienu ppruvaw jifformulaw definizzjoni Ewropea fil-forma ta' Karta dwar il-professjonijiet liberi.

⁽¹⁾ Studju bit-titolu "The State of Liberal Professions Concerning their Functions and Relevance to European Civil Society" (Is-sitwazzjoni tal-professjonijiet liberi dwar il-funzjonijiet u l-importanza tagħhom għas-soċjetà ċivili Ewropea), EESC-2014-46-EN, ISBN 978-92-830-2460-6 (mhux disponibbli bil-Malti).

3.4. Skont il-Manifest ta' Ruma, il-professjonijiet liberi jipprovdu servizzi intellettuali u mhux materjali abbażi ta' kwalifika jew hila professjonali partikolari. Dawn is-servizzi huma kkaratterizzati minn element personali u huma bbażati fuq relazzjoni ta' fiduċja. Il-membri tal-professjonijiet liberi jwettqu xogħolhom b'mod awtonomu u b'mod indipendenti fir-rigward ta' suġġetti tekniċi. Dawn għandhom etika professjonali u huma impenjati għall-interessi rispettivi tal-klijenti tagħhom kif ukoll għall-ġid komuni, u huma soġġetti għal sistema ta' organizzazzjoni u kontroll professjonali.

3.5. Din id-definizzjoni mhijiex finali, iżda pjuttost miftuha għal żviluppi tekniċi ġodda u professjonijiet ġodda. Il-Manifest ta' Ruma jiddikjara li dawn il-karatteristiċi huma indikattivi tal-professjonijiet liberi, iżda mhux dejjem għandhom ikunu kumulattivi.

4. Sfdi marbuta mad-digitalizzazzjoni

4.1. Id-digitalizzazzjoni globali tat bidu għal proċess ta' trasformazzjoni fis-soċjetà kollha, li l-konsegwenzi tagħha ma jistgħux jiġu previsti. Il-pandemija tal-COVID-19 qed taċċellera dan l-iżvilupp.

4.2. L-eżempji li ġejjin juru li l-applikazzjonijiet diġitali u l-mezzi tal-bejgħ u l-użu tal-intelliġenza artifiċjali huma parti indispensabbli minn bosta servizzi professjonali u dawn jistgħu jittejjbu aktar fil-futur. Il-kwistjonijiet relatati mal-effetti tan-nuqqas ta' kuntatt personali fuq ir-relazzjoni partikolari ta' fiduċja bejn il-membri tal-professjonijiet liberi u l-klijenti, ix-xerrejja jew il-pazjenti tagħhom u r-risposta għall-mistoqsija sa liema punt l-hekk imsejjah fattur uman jista' jiġi ssostitwit bl-intelliġenza artifiċjali għadhom miftuha.

4.2.1. Fil-qasam tal-pariri legali, *it-teknoloġiji blockchain* u *t-teknoloġiji legali* qed jinfirxu dejjem aktar. Il-kaxxi postali elettronici tal-avukati u l-applikazzjonijiet tal-Gvern elettroniku jibdlu b'mod permanenti r-relazzjoni tagħna mal-qrati u l-awtoritajiet. Il-professjonijiet liberi diġà huma msieħba importanti fl-implimentazzjoni tal-proġetti tal-gvern elettroniku u jaġhtu kontribut sinifikanti għas-semplifikazzjoni amministrattiva f'dan il-qasam.

4.2.2. Fil-qasam tal-ippjanar, l-immudellar tal-informazzjoni dwar il-bini (BIM), metodu għall-ippjanar, l-eżekuzzjoni u l-immaniġġjar tan-network tal-bini, qed isir dejjem aktar importanti, u bosta valutazzjonijiet tas-sigurtà fil-qasam tal-infrastruttura jitwettqu bl-għajnuna tal-intelliġenza artifiċjali.

4.2.3. Fis-settur tas-saħħa, l-applikazzjonijiet tal-intelliġenza artifiċjali qed iwasslu għal bidliet sinifikanti fid-dijanostika medika. Barra minn hekk, hemm l-iżvilupp ulterjuri ta' parir telemediku, riċetti elettronici u l-użu dejjem akbar ta' fajls elettronici tal-pazjenti.

4.3. Id-digitalizzazzjoni qed tbiddel il-mezzi tal-komunikazzjoni u l-informazzjoni. Minn naħa waħda, tagħti lill-konsumaturi l-opportunità li jiksibu informazzjoni qabel u waqt l-użu ta' servizzi professjonali u b'hekk tonqos l-assimetrija ta' informazzjoni li kienet teżisti sa issa. Min-naħa l-oħra, hemm ir-riskju li provvista eċċessiva ta' informazzjoni mhux iffiltrata u mingħajr kummenti jew aħbarijiet foloz immirati jhawdu lill-konsumaturi u jwasslu għal ġudizzju hażin serju u anke jżidu l-assimetriji tal-informazzjoni.

4.4. Id-digitalizzazzjoni ta' servizzi professjonali u ta' sistemi ta' rikonoxximent u traduzzjoni tat-taħdit ibbażati fuq l-intelliġenza artifiċjali se twassal għal tnaqqis fid-dipendenza mill-post u l-lingwa. Dan japplika l-aktar għal servizzi ta' konsulenza u ppjanar, iżda wkoll għal servizzi mis-settur soċjali u tas-saħħa. Dan ma għandux iwassal biex jimmina l-prinċipju tad-destinazzjoni stabbilit fid-Direttiva dwar is-Servizzi.

4.5. Il-kwalità tad-data fl-applikazzjonijiet tal-intelliġenza artifiċjali hija ta' importanza partikolari fil-qasam tas-servizzi professjonali. Sabiex dawn l-applikazzjonijiet jintużaw b'suċċess foqasma sensitivi fil-prattika, l-involvement tal-professjonijiet liberi fl-iżvilupp tekniku, u speċjalment fl-assigurazzjoni tal-kwalità tad-data, huwa essenzjali.

4.6. Aspett importanti f'dan il-kontest huwa l-anonimizzazzjoni jew il-pseudonimizzazzjoni tad-data bħala l-bażi għall-użu sikur tad-data fl-interessi tal-klijent. Fl-istess ħin, żviluppi tekniċi qed iżidu r-riskju taċ-ċiberkriminalità, li thedded ukoll is-servizzi offruti mill-professjonijiet liberi.

4.7. Id-digitalizzazzjoni tagħmilha aktar faċli li jidhlu fis-suq fornituri kummerċjali godda li joffru speċifikament mudelli ta' negozju għall-professjonijiet liberi. L-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri tal-UE huma mitluba jakkumpanjaw dan il-proċess b'mod regolatorju fejn ikun meħtieġ, pereżempju biex jirregolaw ir-relazzjoni bejn l-operaturi tal-pjattaforma u l-professjonijiet liberi u jirregolaw l-aċċess għal tali pjattaformi. L-awtoritajiet supervizzorji nazzjonali jew l-assoċjazzjonijiet professjonali għandhom ikunu involuti. Fis-settur tal-provvista farmaċewtika, fl-aħhar snin ġew stabbiliti spizeriji online transfruntiera kbar. Bħala fornituri godda, il-kumpaniji li diġà għandhom għarfien diġitali għandu jkollhom vantaġġ.

5. Elementi ewlenin tal-professjonijiet liberi fil-bidla diġitali

5.1. Hemm relazzjoni speċjali ta' fiduċja bejn il-professjonijiet liberi u l-klijenti, il-pazjenti jew ix-xerrejja tagħhom, li hija karatteristika essenzjali tas-servizzi professjonali. Din ir-relazzjoni ta' fiduċja tiġi ttestjata bid-digitalizzazzjoni. Dan isehh, pereżempju, minhabba li l-kuntatt personali ma għadux dirett, iżda qed isir dejjem aktar permezz ta' mezzi tekniċi, bħal links vidjo jew servizzi ta' messagġi elettronici. Il-pariri u l-appoġġ personali bbażati fuq il-fiduċja xorta jibqgħu element ewleni tal-forniment ta' servizzi professjonali anke f'forma diġitali.

5.2. Madankollu, fuq medda twila ta' żmien, il-mistoqsija li trid issir hija jekk l-applikazzjonijiet tal-intelliġenza artifiċjali jistgħux jissodisfaw l-istess rekwiżiti bħas-servizzi ta' konsulenza mogħtija mill-bniedem. Teoretikament, tista' titqies l-idea li r-relazzjoni ta' fiduċja bejn persuna u oħra tinbidel għal relazzjoni ta' fiduċja bejn persuna u magna. Bhalissa, l-applikazzjonijiet tal-intelliġenza artifiċjali għadhom 'il bogħod minn dan. Id-deċiżjoni finali għandha tittiehed min-nies (il-prinċipju "human-in-command"). L-ipprogrammar li fuqu hija bbażata l-intelliġenza artifiċjali għandu jkun orjentat lejn in-nies, ikun trasparenti u primarjament immirat lejn l-interessi tar-riċevituri tas-servizz u skont l-istess standards fir-rigward tar-responsabbiltà. It-traċċabbiltà trasparenti tal-algoritmi sottostanti hija wkoll essenzjali għas-suċċess u l-fiduċja fis-servizzi tal-intelliġenza artifiċjali. Dawn ma għandhomx iheggu distorsjonijiet jew johlqu preġudizzji.

5.3. Bażi importanti għal din ir-relazzjoni ta' fiduċja hija l-indipendenza professjonali u r-responsabbiltà personali. Karatteristika indispensabbli tas-servizzi professjonali hija li l-pazjenti, il-klijenti u x-xerrejja jkollhom fiduċja li dawn is-servizzi jiġu pprovduti fuq bażi professjonali u b'mod indipendenti mill-interessi esterni. Il-fiduċja fil-kompetenza professjonali indipendenti se ssir dejjem aktar importanti, speċjalment fis-settur diġitali, fejn se jkun aktar diffiċli li jiġu identifikati l-influenzi ta' interessi ta' partijiet terzi.

5.4. L-iżgurar tas-sigurtà tad-data u l-protezzjoni tad-data huma elementi ċentrali biex jiġu pprovduti servizzi professjonali fl-era diġitali. F'dan ir-rigward, il-professjonijiet liberi jaqdu rwol ewleni fir-rigward tal-klijenti u l-pazjenti tagħhom biex jiżguraw l-użu sikur tal-applikazzjonijiet diġitali u jinfurmawhom dwar il-perikli involuti. Dan isahhah ir-relazzjoni ta' fiduċja mar-riċevitur tas-servizz u jimxi id fid maż-żamma tas-segretezza professjonali.

5.5. Fl-istess hin, ta' min jinnota li l-professjonijiet liberi ma jistgħux jirrikonoxxu l-kazijiet kollha ta' użu hażin tad-data, li huwa deċiżiv għal kwalunkwe kwistjoni ta' responsabbiltà. Dan huwa partikolarment il-kaz jekk id-data tintuża hażin permezz ta' aċċess estern għall-infrastrutturi diġitali disponibbli barra l-UE. L-Unjoni Ewropea għandha għalhekk tippromovi l-iżvilupp u l-espansjoni ta' infrastrutturi diġitali siguri sabiex tibqa' fuq l-istess livell mal-kompetituri minn reġjuni oħra tad-dinja.

6. Id-digitalizzazzjoni u t-taħriġ

6.1. Id-digitalizzazzjoni se tbiddel ir-rekwiżiti għal taħriġ bażiku, ulterjuri u kontinwu tal-professjonijiet liberi. Hemm bżonn ta' taħlim tul il-hajja li mhux biss jinkludi l-qasam tas-sugġett attwali, iżda jinkludi wkoll l-akkwist ta' hliet diġitali li jinbidlu malajr f'oqsma oħra.

6.2. Sabiex jiġu żgurati l-prinċipji fundamentali meħtieġa għall-hliet diġitali, il-membri tal-professjonijiet liberi għandhom jiġu mghallma hliet diġitali xierqa matul it-taħriġ tagħhom u fil-hajja professjonali ulterjuri. L-Unjoni Ewropea qed titalab tappoġġja dawn il-proċessi bi programmi ta' finanzjament xierqa.

6.3. L-akkwist u l-iżvilupp ulterjuri tal-hliet diġitali jestendu wkoll għall-impjegati fil-professjonijiet liberi, li t-taħriġ tagħhom jaqa' taht ir-responsabbiltà tal-professionisti.

7. Id-diġitalizzazzjoni u l-liġi professjonali

7.1. F'hafna pajjiżi, ir-rekwiżiti ta' kwalità għolja u ta' sikurezza għall-forniment ta' servizzi minn professjonijiet liberi huma rregolati bil-liġi. Dawn għandhom jiġu garantiti irrispettivament minn jekk dawn is-servizzi humiex ipprovduti b'mod diġitali jew le. Il-liġi professjonali nazzjonali ilha taht pressjoni qawwija fl-UE għal bosta snin. Filwaqt li l-Kummissjoni Ewropea tittama li t-tnaqqis tar-regolamenti professjonali nazzjonali se jżid it-tkabbir ekonomiku u l-kompetizzjoni, mhux qed isir xejn dwar l-ispejjeż konsegwenti tal-fallimenti minhabba nuqqas ta' assigurazzjoni tal-kwalità fi swieq mhux regolati għas-servizzi professjonali. Għalhekk, hafna Stati Membri jqisu li r-regoli tagħhom huma meħtieġa u adegwati biex jiżguraw il-kwalità, b'mod partikolari fis-settur tas-servizzi tal-professjonali sistemikament importanti.

7.2. Peress li se jkun dejjem aktar diffiċli li jiġu integrati l-forom diġitali godda tal-forniment tas-servizzi tal-professjonijiet liberi fid-dispożizzjonijiet legali eżistenti, jeħtieġ li l-liġi professjonali eżistenti tiġi adattata. Sabiex jiġu introdotti l-flessibbiltajiet meħtieġa, ir-regolamenti li jsiru superfluwi b'riżultat tad-diġitalizzazzjoni għandhom jiġu riveduti. Min-naħa l-oħra, dan johloq aktar il-ħtieġa li jiġu żgurati legalment ċerti prinċipji fir-rigward tal-aċċess u l-eżerċitar tal-professjonijiet liberi sabiex jiġu evitati konsegwenzi negattivi tad-diġitalizzazzjoni fuq il-konsumaturi u l-professjonijiet liberi.

7.3. Primarjament, dan jikkonċerna l-fatt li għandha tinstab relazzjoni ottimali bejn regolamenti vinkolanti u l-hekk imsejha strument legali *nonvinkolanti*. L-awtoregolamentazzjoni professjonali hija prijorità. Huwa biss meta din ma tiffunzjonax li l-leġiżlatur jintalab jaġixxi fil-livell regolatorju. Għall-professjonijiet liberi li mhumiex regolati, l-adozzjoni ta' regoli etiċi għandha tiġi mhegġa.

8. Id-diġitalizzazzjoni u l-awtoregolamentazzjoni professjonali

8.1. Karatteristika essenzzjali tal-professjoni libera hija xi forma ta' organizzazzjoni professjonali. Madankollu, dawn iwarjaw minn Stat Membru għal iehor.

8.2. L-awtoregolamentazzjoni tiġi prinċipalment organizzata fuq livell reġjonali u xi drabi f'dak lokali. Id-diġitalizzazzjoni telimina d-dipendenza tradizzjonali mill-post u l-lingwa tal-provvista tas-servizz. Dan iqajjem il-kwistjoni ta' kif is-supervizzjoni professjonali tista' tiġi ggarantita b'mod effettiv fil-futur. Din il-kwistjoni għandha tiġi indirizzata mill-korpi ta' awtoregolamentazzjoni fi stadju bikri.

8.3. Id-diġitalizzazzjoni tagħti lok għal kompiti godda għall-kmamar professjonali u l-assoċjazzjonijiet professjonali tal-professjonijiet liberi. Dawn jistgħu joffru assistenza lill-membri tagħhom fl-iżvilupp ta' oqsma godda ta' negozju diġitali jew fl-indirizzar ta' midja ġdida.

8.4. Id-diġitalizzazzjoni se teħtieġ aġġustament tal-kodicijiet ta' etika żviluppata fis-sistema tal-awtoregolamentazzjoni professjonali. Etika professjonali li tiżgura konformità mal-aktar elementi bażiċi importanti tal-professjonijiet liberi hija prerekwiżit importanti biex jiġu evitati l-effetti negattivi tal-proċessi tad-diġitalizzazzjoni fuq il-konsumaturi. Il-kodici ta' etika professjonali jista' jissupplimenta l-baži ġuridika.

9. Il-holqien ta' profili godda ta' professjonijiet liberi

9.1. Id-diġitalizzazzjoni tista' tespandi l-professjonijiet liberi eżistenti u ssahhaħ il-kooperazzjoni interdixiplinari ma' professjonijiet oħra u, abbażi tal-kriterji speċifikati fil-Manifest ta' Ruma, tippromovi l-holqien ta' professjonijiet godda fis-sens ta' sistema miftuħa u li tevolvi.

9.2. Barra minn hekk, id-diġitalizzazzjoni se tintensifika l-kummerċjalizzazzjoni kontinwa tas-servizzi professjonali u tbiddel il-professjonijiet liberi tradizzjonali.

9.3. Għalhekk, l-awtoregolamentazzjoni, il-kodici ta' etika professjonali u r-rekwiżiti legali minimi se jaqdu rwol importanti fil-futur sabiex jintużaw approċċi innovattivi u flessibbli biex jiġi ssalvagwardjat il-ġid komuni għall-kuntrarju ta' orjentazzjoni ta' profitt biss kif ukoll il-kwalità ta' servizzi professjonali għall-konsumaturi.

Brussell, is-27 ta' April 2021.

Christa SCHWENG
Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew